

ΡΗΤΟΡΙΚΗ

15 τῆς αὐτῆς ἐστὶ δυνάμειος ἰδεῖν, ἅμα δὲ καὶ οἱ ἄνθρωποι
πρὸς τὸ ἀληθὲς πεφύκασιν ἱκανῶς καὶ τὰ πλείω τυγχά-
νουσι τῆς ἀληθείας· διὸ πρὸς τὰ ἔνδοξα στοχαστικῶς ἔχειν
τοῦ ὁμοίως ἔχοντος καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειάν ἐστιν.

ὅτι μὲν οὖν τὰ ἔξω τοῦ πράγματος οἱ ἄλλοι τεχνολογοῦσι,
20 καὶ διότι μᾶλλον ἀπονενεύκασιν πρὸς τὸ δικολογεῖν, φανερόν·
χρήσιμος δὲ ἐστὶν ἡ ῥητορικὴ διὰ τε τὸ φύσει εἶναι κρείττω
τάληθῆ καὶ τὰ δίκαια τῶν ἐναντίων, ὥστε εἴαν μὴ κατὰ τὸ
προσῆκον αἰ κρίσεις γίνωνται, ἀνάγκη δι' αὐτῶν ἠτῶσθαι,
τοῦτο δ' ἐστὶν ἄξιον ἐπιτιμῆσεως, ἔτι δὲ πρὸς ἐνίους οὐδ' εἰ τὴν
25 ἀκριβεστάτην ἔχοιμεν ἐπιστήμην, ῥᾶδιον ἀπ' ἐκείνης πείσαι
λέγοντας· διδασκαλίας γάρ ἐστὶν ὁ κατὰ τὴν ἐπιστήμην λόγος,
τοῦτο δὲ ἀδύνατον, ἀλλ' ἀνάγκη διὰ τῶν κοινῶν ποιεῖσθαι τὰς
πίστεις καὶ τοὺς λόγους, ὥπερ καὶ ἐν τοῖς Τοπικοῖς ἐλέ-
γομεν περὶ τῆς πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐντεύξεως. ἔτι δὲ τάναντία
30 δεῖ δύνασθαι πείθειν, καθάπερ καὶ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς, οὐχ
ὅπως ἀμφοτέρα πράττωμεν (οὐ γὰρ δεῖ τὰ φαῦλα πείθειν), ἀλλ'
ἵνα μὴ λανθάνῃ πῶς ἔχει, καὶ ὅπως ἄλλου χρωμένου τοῖς λόγοις
μὴ δικαίως αὐτοὶ λύειν ἔχωμεν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων
τεχνῶν οὐδεμία τάναντία συλλογίζεται, ἡ δὲ διαλεκτικὴ
35 καὶ ἡ ῥητορικὴ μόναί τοῦτο ποιούσιν· ὁμοίως γάρ εἰσιν ἀμ-
φότεραι τῶν ἐναντίων. τὰ μέντοι ὑποκείμενα πράγματα
οὐχ ὁμοίως ἔχει, ἀλλ' αἰεὶ τάληθῆ καὶ τὰ βελτίω τῆ φύσει
εὐσυλλογιστότερα καὶ πιθανώτερα ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν. πρὸς
δὲ τούτοις ἄτοπον εἰ τῷ σώματι μὲν αἰσχρὸν μὴ δύνασθαι
1355^b βοηθεῖν ἑαυτῷ, λόγῳ δ' οὐκ αἰσχρὸν· ὁ μᾶλλον ἰδιὸν ἐστὶν
ἀνθρώπου τῆς τοῦ σώματος χρείας. εἰ δ' ὅτι μεγάλα βλά-